

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	6
I. OD PIKTOGRAMU DO HERBU	9
Piktogramy i ideogramy	9
Pismo	11
Znaki własnościowe	12
Znaki rozpoznawcze	13
Przedstawienia symboliczne i figuralne	15
Znaki graficzne	15
Przedstawienia figuralne	16
Pierwsze herby	19
II. HEROLDOWIE I HERALDYKA	25
III. ŹRÓDŁA I HISTORIA HERALDYKI	33
Role okolicznościowe i ogólne, herbarze	34
Role i herbarze instytucjonalne	44
Role i herbarze regionalne	45
Pieczenie	47
Monety	49
Nadania	49
Inne źródła ikonograficzne	52
Źródła pisane	53
Historia badań heraldycznych	54
IV. BUDOWA I OPIS HERBU	59
Tarcza i jej podział	59
Tynktury	65
Godło	69
Figury zaszczytne	70
Figury geometryczne	75

Figury zwyczajne	77
Krzyż	78
Święci	80
Człowiek	80
Fauna	81
Flora	86
Przyroda nieożywiona	88
Przedmioty i sprzęty	89
Pismo i symbole	94
Herb pełny	95
Hełm	95
Korona	96
Klejnot	98
Labry	103
Błazonowanie	104
 V. ŁĄCZENIE I RÓŻNICOWANIE HERBÓW	111
Łączenie	111
Różnicowanie	119
 VI. OZDOBY, UDOSTOJNIENIA, UBOGACENIA	125
Korony	125
Ordery	128
Trzymacze i postument	135
Weksylia	142
Ozdobniki i panoplia	147
Oznaki godności i urzędu	148
Wstęga z dewizą	150
Płaszcz i namiot	151
Udostojnienia i ubogacenia	153
 VII. DZIEDZICZNY ZNAK OSOBISTY	157
Rycerstwo i szlachta	157
Mieszczanie i chłopci	159
Od Francji do Indii	162
Francja	162
Anglia	165
Szkocja	166
Irlandia	166
Holandia	166
Belgia	167
Hiszpania	167
Portugalia	168
Włochy	168
Szwajcaria	170
Niemcy i Austria	170
Czechy	171
Polska	171
Węgry	174
Dania	174

Norwegia	174
Szwecja	174
Finlandia	175
Litwa, Łotwa i Estonia	175
Rosja	176
Bałkany	177
Indie	177
Nabycie herbu	177
Oznaki dworskie	179
VIII. ZIEMIE I PAŃSTWA	183
Herby ziemskie	183
Niemcy	189
Austria	190
Szwecja	190
Hiszpania	191
Belgia	191
Holandia	192
Czechy	192
Słowacja	193
Polska	193
Ukraina	194
Rosja	194
Ameryka Północna	195
Ameryka Łacińska	196
Afryka Południowa	197
Kolonie brytyjskie	197
Ewolucja herbu państwowego	199
Heraldyka w wojsku	207
IX. HERALDYKA KOŚCIELNA (oprac. przez Pawła Dudzińskiego)	211
Insygnia w heraldyce kościelnej	212
Heraldyka papieska	217
Kościół katolicki	219
Instytucje kościelne	225
Kościół wschodnie	229
Kościół poreformacyjny	232
X. MIASTA I INNE KORPORACJE	241
Rozwój heraldyki miejskiej	241
Treść herbów miejskich	243
Motywy architektoniczne	244
Patroni święci	245
Znaki własnościowe	245
Herby mówiące	246
Godła alegoryczne	247
Forma herbów miejskich	248
Skandynawia	250
Szwajcaria	250
Europa Środkowa	251

Francja	252
Hiszpania	253
Portugalia	253
Włochy	254
Rumunia	254
Niderlandy	255
Wielka Brytania	255
Rosja	256
Serbia	257
Cechy	257
Uczelnie, instytucje i stowarzyszenia	260
 XI. SZTUKA HERALDYCZNA	263
Prawidła sztuki heraldycznej	263
Stylizacja godeł	266
Herby w średniowieczu	268
Od renesansu do baroku	270
Upadek i odrodzenie	272
Żywotność heraldyki	279
Wspólnota Brytyjska	279
Europa Zachodnia	285
Europa Środkowa i Wschodnia	290
 XII. FUNKCJE I ZASTOSOWANIE HERBÓW	299
Funkcja prawna	299
Funkcja rozpoznawcza	301
Oznaka własności	305
Funkcja dekoracyjna	307
Wpływ heraldyki na inne znaki	313
 AUTORZY ILUSTRACJI	316
 INDEKSY:	
GODEŁ I TERMINÓW HERALDYCZNYCH	317
NAZW I NAZWISK	322
 BIBLIOGRAFIA	336